

Forfatter: Hans Frederik Emil Thorvald Marquard, 1873-1950

Titel: Udrag fra BREV TIL: Gyldenstjerne, Mogens FRA: Skaaning, Lasse (1544-12-09)

Citation: Hans Frederik Emil Thorvald Marquard, 1873-1950: "Breve til og fra Mogens Gyldenstjerne og Anne Sparre (1. bind)", i *Breve til og fra Mogens Gyldenstjerne og Anne Sparre (1. bind)*, TRYKT HOS NIELSEN & LYDICHE (AXEL SIMMELKIÆR), s. 89. Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-000743146-001-shoot-idm140619161492256.pdf> (tilgået 01. juni 2024)

Anvendt udgave: Breve til og fra Mogens Gyldenstjerne og Anne Sparre (1. bind)

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

Mind iødmøg tro plegtig tieniste eder altid sent med Gud. Kerre herre, ma i vidhe, ad ieg ffick eders skriuelce, som skreuet var i Køuenhand i ten maned Septembris oc kom icke till meg før sancte Nicolai afften. Huilkid som i skriue meg till, ad ieg skall bestille eders skiper ad vorind en last i Suindsund, oc haffuer ieg formergt i hans egit breff, ad hand icke vill haffue andit end master; tuill meg storligen, ad hand skall faa sadane treder, fordii ad almuin haffuer icke magt till ad ladhe kumme tem vd, dog vill ieg gøre mit besthe der i oc forhøre thet med bonderne i vinter, om the kundhe aff sted kumme sådan last till vorind. Spirer oc andre sma mastir ma hand vell faa der, meden mastir om iijxx palme troer ieg icke, ad bonderne skal haffue magt ad lade kumme vd; ieg vill forhøre thet med thet fōsthe, saa vill ieg skriue hanum till ad Hollan med the fōsthe skiff, som øffuir seigllel). Kerre herre, som i giffue meg till kendhe, ad i haffue fait skade paa thet smør, som ieg haffuer ned sent her till daus, Gud skall uidhe, ad thet er meg høueligen i mod, om thet er icke vell fremkummit. Fōsthe tid ieg kom her op i landit, daa var meg saa for sagt, ad ter borde icke mer i en tønne stōdis end xv linspund, som skulle uere køffmands gods;s. 90 saa haffuir ieg oc giort her till daus; meden skall ieg stōdhe huer tønne ffulld vnder krōisningen, saa vell de store tōnnir som de sma, vid ieg icke, om thet kand vere eders gaund. Her till haffuer ieg stōdt eftir vegtin, en part tōnnir rammir ieg till køffs, som store oc tōicke erre, oc en part smalle tōnnir, dog stōdir ieg huer eftir som vegtin vduis; her till daus haffuir ieg hafft godhe mend øffueruerindis, som haffue set, huorledis som ieg haffuir handled med same smør, oc haffue de set, ad huer tønne haffuir stait skelligen sin vegt, før de vorde till slane, en part aff thet smør, som ned kummid er, laa her lenge, før ieg kundhe faa thet ned for vfridskill, dy kunde thet ffōidhe bodhe, iu lengir thet laa, iu mindre kundhe uegtin uere. I fior høst kam thet icke lengir en hart vid Marstrand, oc der lae de med skudin i vj vckir bōrlōs oc motthe saa lōffue ihem igen, oc altid skulle thet lōfftis oc flōtis, oc lagin vdrand; der med er tenne skadhe paa kummid, anderslōs uid icke ieg, ad thet skulle till kumme, saa sant ihelpe meg Gud oc aldri sandir mer, oc alt thet smør, som ieg haffuer her i landit sold for eder, var aldri anderlōs stōt, en som thet, ned kummit er, oc inden(!) strafit thet saa her i landit, oc biuds meg endnu ij stōicke kledhe for huer tønne, om ieg hade magt till ad sellid. Kerre herre, gørir for Gus skill oc tager meg icke till vuille, hues skadhe som i haffue faid paa same smør, vill ieg eder thet gerne oprette eftir mind ffatige formue; ieg seter thet i Gus hand oc till eders strengheds missskun oc edillhed. Ville eders strenghed vell gøre for Gus skill oc skrive meg eders ville till, hurlōdis som i ville haffue thet stōt, saa vill ieg rette meg ther eftir, saa vill ieg daa stōdhe det smør om igen, som ieg haffuir nu i høst samend stōt, før thet kummir ned till eder2). Saa ma i vidhe, kerre herre, ad her nu i sommir var almuen forfōrt i eders len og gick sadane tidinder, ad i vore aff med lenin, ocs. 91 sagdhe de aff Christoffer Gallis or, som hand skulle sagt for noglle bossmend, som ihem fore igen, ad hand skulle køit(!) her nede i landit, ad hand skulle hafft lenin ifra eder, for dy ad ieg ville icke giffue hans fadirs suend tend sag till, som eder till fall i eders len i fior, oc derfor bleff hand meg vred oc vgunstig; saa haffuir ieg hørt tidinde aff hans or, ad hand skulle fflōi thet saa, ad i skulle aff med lenin. Efter sadane or oc tidinder daa kunde ieg icke fa lidinen(!) till hoffue, oc motthe ieg tinge iij ganghe paa hanum, oc suaræde, ad the befōrgtid seg, ad the skulle giffue hanum to ganghe vdh, oc kundhe ieg inden suar faa paa hanum før otthe daghe nest for Martini; saa dro thet meg saa langt vdh, adh ieg icke kundhe faa hanum ned nu i aar. Saa er meg nu verfarit, som mangelen vil besto med meg, oc gick hand vd i andre len i tid oc stund vdin i edirs forlening, oc er almuen meg en nu mōgit vuillig oc genstridig oc en nu foruenthe, ad hand skall kumme oc aname lenin. Slig en tvedragt er her paa ferde.3) I huem som tōris radgiuer er, vid ieg icke en nu, dog fair ieg thet vel ad vidhe i fremtiden; mend tenne loffmand Lauris Tostinsøn han er friligen i spillid oc gør meg almuin mōgid vuillig. Saa snart som nogen bonde kummir for nogen sag, saa erre dhe hos hanum oc spørre till rads oc giffue hanum gunst oc gaffue, i hur hand foruender thet, taa fair hand io vist peningen. Gud giffue, ad eders strenghed kunde fa her noglle godhe rad her till. Tal ieg noget her om, saa holler han med bōnderne, og bōnderne med hanum, saa ieg haffuer slet ingen gang. Kummir her icke anden vendin paa, da vill ieg ty gange heller bliue her nede i landet hos eders strenghed och gøre eder all ten tienisthe, som meg mōgeligt er ad gøre mind herre oc husbonde. Bonderne haffue her med fremgang, ieg haffuir spot oc skam der aff, oc i haffue skadhe der øffuer, før ieg kand ingen bugt naa paa tem. Kerre herre, tenckers. 92 her et sind till; i sidhe meg vndertiden langt fra handen; der dristir mangelen mand paa; ieg vid icke, huem her i landet som ieg skal klaue meg for4); motthe ieg oc torde giffue eder mind brōst till kendhe, daa vid ieg vel, hur til gair i mange madhe. Saa ma i vidhe, kerre herre, om tenne skiffsbōigning, som ieg haffuer her for handen paa erre vegne, saa ma i vidhe, ad ieg haffuir nu thet store skiff borfult, oc er sa ner bundhit, som fulkummis kand i fiorten dage med all the band, som i skulle, oc sidin vil ieg lade legge belke, langrimmir oc sukrafftir i, som der til hør. Kōlsuinid er i lagt oc tilfelld, som thet skall vere, oc skal her ingen fforsōmilce tages, for der skal meg Gud til ihelpe, saa thet skal bliue redhe met thet snaristhe, som mōgeligt kan vere. Iagtin haffuer ieg oc heltin borfuld; mer arbeide kundhe ieg icke affsted kumme tenne sommir, som mangelen dannemand vidh. Ieg skal bestille i tenne lansendhe, hues del som i haffue meg befalt, thet besthe som ieg kan, oc Gud vil giffue meg lōicke till, som ieg vil beuisse med dannemends breff oc siel 5). Oc ma i vidhe, kerre herr[e, ad m]ig er i thette aar stor modgang paa kummid, saa her dōir vd for m[ig] hesthe, øg oc fe, saa ieg haffuer intid ad holle gordin med, oc gair her en stor plaue paa øghe med ten skab, ad ieg behollir aldri en hest paa gordin; nu kand ieg icke øffuir giffue gordin ten stun ieg haffuer tenne boignind for, thet star nu i Gus han, hurlōdis som ieg kan faa mit korn i iorrind i aar, ieg haffuir aldri en øg igen, saa sant ihelpe meg Gud, oc mangelen dannemand skal besta med meg, oc et gør meg verst øffuir alt, ad eders hest, ten gra, bleff oc dōd aff same skab; thet star til Gudh oc eders strenghed, hur som i ville gøre her vdi; ieg kand intidh her om; hade hand verit c gōillin ver, som hand icke xij lod sølff var ver, daa hade der ingin rad stait till, thet saa godhe mend, som er mit vindisbōir her om, hur tilgaid er. 6) Vil Gud ickes. 93 snart omuendhe ten plaue, taa bliuir ieg en vdstrogin

stakerll. Kere herre, ville i skriue meg till, hur som i erre til sinds med thet store skiff, nor Gud vill, ad thet vordir redhe, om i ville ladhe selue bruge thet, ellir oc om i erre til sinds ad selle thet. Ville i sellue ladhe brugit, ad i ville daa redhe eder paa reskaff, som tienne kand der till; last vill ieg besørge der till, som hund kand kreffue; der vill iij vellige angker till. Dog vil ieg kumme ned till eder i sommir eftir reskaff med mind skudhe, ad ieg visthe, hurt som ieg skal løffue oc finge thet for meg. Haffue i skreuit meg noglle iøttermere breff till i sommir, en som thette, ieg nu senist fick, da skulle i vidhe, ad ieg haffuir icke faid tem. Saa møgit kledhe, som ieg kand affsted kumme, skulle i faa ned til eder ad forarit; meg star kledhe til, ieg kand icke ffa thet før sommirrind; saa haffue de loffuit, ad ieg skall faa thet. Ville i selle thet skiff, daa ville ieg talle med eder, før i gøre nogit køff der om; daa vill ieg giffue eder til kendhe til forind, haud(!) thet er for et skiff paa storlighed oc dret, før i selle thet. 7) Kerre herre, skriuer meg till igen suar paa alle errindhe, som ieg kand vidhe ad rethe meg efter. Strax i fasthe vil ieg lade bøigge paa skiuen; bodhe skiffbodhene haffuer ieg oc i bøignin, oc skal bliue til redhe i tid oc stundh. Haffuer ieg icke nu mere oc biudhe eder till paa thenne tid. Her med eder ten euighe Gud befalindis til liff oc siell. Skreuit paa Bø tisdagin nest efter Nicolai anno domini mdxliiij.